

Громадська Думка

ПЕРЕДПЛАТА:

На місяць . — м. 50 ф.

„ 3 місяці 1 „ 50 ф.

(Ціна 1 прик. в таб. 5 ф.)

Часопис полонених Українців у Вецлярі.

ВІХОДИТЬ ЩО ТИЖНЯ В СУБОТУ.

ВИДАЄ „ВИДАВНИЧЕ ТОВАРИСТВО ІМЕНІ Б. ГРИНЧЕНКА“.

АДРЕСА:

Ukrainischer
Unterrichts-Ausschuss
Lagerzeitung
— in Wetzlar. —

Ч. 21. (160).

Субота, 13. квітня 1918.

Рік IV.

Перші роковини Української Центральної Ради.

Ми не лукавили з тобою,
Ми чесно йшли: у нас нема
Зерна неправди за собою...

Так промовив словами Шевченка до народу голова проф. Грушевський в день перших роковин Української Центральної Ради на святочній засіданню дня 20 березня с. р.

Цього дня ще задвоє до засідання зібрана ся численна публіка і тиснула ся до будинку Ц. Ради, щоби бути присутньою під час великого свята. Зала засідань була освітлена повним світлом. Всі кімнати кругом головної залі переповнені, всі місця і проходи зайняті. На містечках лавах—Рада міністрів у повній складі. Над столом президію на стіні портрет Шевченка, обвішаний мережанями рушниками. Серед урочистої тиші о 8 годні ввечерю вступив за президіальний стіл голова проф. Грушевський і забрав слово. За ним промовляли всі члени фракції іменем всіх українських партій і всі представники неукраїнських партій, вітаючи Центральну Раду, як найвищий орган України. Так тривало засідання до пізньої ночі.

Українська Центральна Рада, цей найвищий орган українського народу, почала тому рік саме з дня 20 березня своє існування і за цей час дійшла до такого значіння, що вона є нині виразником волі усього народу, є найвищим законодавчим тілом України, якої слава лунає по цілому світу.

Дня 20. березня мин. року організувалася Українська Рада з представників усіх культурних і політичних організацій в кімнатах „Українського Клубу“, перевебрана в квітні, злучила в собі всі громадські організації на Україні. В склад її увійшли опісля ради селянських депутатів, військовий генеральний комітет і рада робітничих депутатів і утворили рід революційного парламенту.

Та Українська Центральна Рада не вважала себе повновласною до рішення будучої форми держави і хотіла передати свої уповноваження Всеукраїнським Установчим Зборам. Але се не сповнило ся: наступило насильство з боку більшовиків, і Установчі Збори були зрвані. Та все таки прийде пора, що український народ могтиме виявити свою волю на Українських Установчих Зборах, коли життя поверне в нормальне русло і настане лад на Україні.

Поки що керму життя на Україні веде Українська Центральна Рада, як вела через минулий рік, щиро, після волі народу і зі славою, якої немає ніяка інституція в історії. За цей рік вона скликала всеукраїнський з'їзд, два військові з'їзди, всеукраїнський селянський з'їзд, і видала чотири універсали, з кожним актом поширюючи діяльність і програму нашого державного життя. З неї вийшов виконавчий уряд України—Генеральний Секретаріат, що станув на чолі автоном-

ної України, на яку мусліло згодити ся правительство Львова-Керенського.

Далі Центральна Рада, складаючись із селян, робітників і війська та представників всіх національностей, стала могутньою силою революційної демократії України, яка передержала еру Мілюкова, Керенського, Корнілова і більшовиків і вийшла з цієї боротьби з хвалою і станула силою, з якої зродила ся незалежна Українська Республіка. З початку перевела організацію ладу на Україні, дбала опісля про те, щоби згуртувати коло України всі поневолені народи; а далі, завівши в себе найкращий порядок в Росії, думала перевести організацію цілої Росії на федеративних основах. Та не довелось довершити святого діла. Москвалі дивили ся на Українців заздро і з зарозумілостю пануючої нації не тільки не подали руки Україні, але кинули ся з повною силою свого хамства руйнувати добробут і красу України. І Україна мусліла сказати собі: пильнуй себе—буде з тобою!

З тієї хвилі як зруйнувано столицю і зелені ниви України більшовицькими пожарами, між Україною й Росією порвали ся звязки братерства і єднання. Україна проголосила себе незалежною Народною Республікою і буде своє життя на руїнах, якими завалили московські банди її багату землю. Цю працю переводить тепер Українська Центральна Рада повною силою. Від політичної роботи, від заключення миру і очищення України з розбійничих банд, вона перейшла до соціальних реформ, земельного закону і до державної контролі над продукцією—і все кермуєть ся у своїй діяльності інтересами трудящих мас, рахуючись з реальними обставинами.

Тому маєм повне довіре, що Центральна Українська Рада доведе до цілі, доведе до здвигнення великої будівлі, якою є незалежна українська держава. За її працею перестав двоголовий російський орел клювати живе тіло українського народу, а наш нарід прокинувся, очив, обновив ся, бо кличі Української Центральної Ради порушили широкі маси України до самостійного життя. Над українським народом повіває своя жовто-блакитна хоругва і ясніє своє державне знамено Володимира Великого, діло якого творить ся в наших очах у столиці давньої незалежної держави, захоплюючи всі землі, де живе сорокамільйонний український народ, який став паном на своїй землі. І це велике діло обнову народу до найвищого ступня незалежної держави запише історія під одинокою в світі інституцією—Українською Центральною Радою. І втворив український народ у велику годину історичного перевороту, вона утворить велику державу на сході Європи і її славе ім'я не вмере, не загине в історії України. П.

Закон про громадянство Української Народньої Республіки.

Центральна Рада 2 і 4 березня 1918 р. ухвалила:

1. Громадянином Української Народньої Республіки уважатиме кождого, хто родив ся на території України та зв'язаний з нею постійним перебуванням та на свій підставі відбере собі свідцтво приналежності своєї до громадян Української Народньої Республіки.

2. Громадяне Української Народньої Республіки обов'язані підтримувати державу всіма силами й засобами, корити ся її законам, борити ся від ворогів і піддержувати добрий лад, порядок, свободу, рівність і справедливість.

3. Тільки громадяне Української Народньої Республіки користають ся усім повнотою громадянських і політичних прав, беруть участь в орудуванні державним і місцевим життям через пасивну й активну участь у виборах до законодавчих установ і органів місцевого самурядування й мають права служби по державно-громадських установах.

4. Для відібрання свідцтва про приналежність до громадян Української Народньої Республіки, які відповідають умовам ст. 1, мають на протязі 3 (трьох) місяців від дня опублікування сього закону зложити урочисте приречення на вірність Українській Народній Республіці в порядку, указаним особливим законом.

5. Хто з зазначених в ст. 1 сього закону осіб не хоче бути громадянином Української Народньої Республіки, повинен на протязі 3 (трьох) місяців від дня опублікування сього закону подати про се заяву в місці пробування місцевого комісарові з означенням, до громадян якої держави він належатиме, і комісар видає тимчасове посвідчення на перебування на території Республіки, колиб признав се можливим, на термін не звші 3 (трьох) місяців.

6. Просьба про прийняття в громадянство Республіки осіб, які не відповідають умовам ст. 1, подають ся в місці пробування просителя місцевій владі, а за кордоном Української Народньої Республіки її представникові, а ті з своїм осудом передають просьбу народньому міністрові внутрішніх справ, який остаточно вирішає справу про прийняття просителя в громадянство Республіки.

7. Подавати просьби про прийняття в громадянство Республіки згідно з ст. 6 можуть особи, що постійно прожили 3 (три) роки на території Республіки, не помічені були ніколи в діяльності, зверненій проти Української Держави, й до того тісно зв'язані з її територією своїм промыслом чи заняттям.

Примітка. Ся стаття не має сили що до тих, хто до 1 серпня 1914 року перебував поза межами Української Народньої Республіки й лише

під час війни прожив три роки на території Республіки яко військової, обов'язаний до військової служби або збіглиць.

8. Особи, які не прожили останніх 3 (трьох) років на території України, але можуть документами довести тісну зв'язь з Україною, також мають право подавати просьбу про прийняття в громадянство Української Народньої Республіки на протязі 6 (шести) місяців від дня опублікування сього закону для європейських країв і 12 (дванадцяти) місяців для країв поза Європою, а після сього вони підпадають вимогам ст. 7.

9. Жінки слідуєть громадянству чоловіків, оскільки не заявили противного протягом терміну, указаним сьм законом у відповідних випадках. Діти до повноліття слідуєть громадянству батька, але від 14 (чотирнадцяти) літ можуть заявити про своє громадянство самостійно.

10. Громадяни Української Народньої Республіки не може бути громадянином иншої держави.

11. Громадяне інших держав для тимчасового перебування на території Республіки повинні одержати від місцевої влади посвідчення, але на термін не звші 6 (шести) місяців.

12. Громадяни Української Народньої Республіки має право аркти ся громадянства Української Народньої Республіки й через рік після того, як подасть про се заяву місцевій владі по приналежності, вказавши при тім, в громадянство якої держави він переходить, позбавляєть ся прав і уявляєть ся від обов'язків українського громадянства.

З оригіналом протоколу згідно: Заступник голови Української Центральної Ради Арк. Степаненко. Секретар Української Центральної Ради Микола Чечель.

Ствердив: В. о. генерального писаря Мірний. З „В. П. Л. й Ж.“

Російські соціалісти проти української державности.

Влучну характеристику причини поборювання українського правительства російськими і зросійщеними жидівськими соціалістичними партіями подає в передовиці п. н. „Дві тактики“ київська соц.-дем. „Робітнича Газета“ з 31. марта. Читаємо там:

Останніми часами російські соціалістичні партії в Центральній Раді займають ся виключно інтерпелляціями та запитаннями до Ради Народніх Міністрів.

Сі партії отже стали на шлях опозиції, на їхню думку, опозиції соціалістичної.

Але коли пригадати минулий рік революції і поведження сих партій, меньшевиків та ес-ерів, то доведеть ся прийти до иншого висновку що до соціалістичности їхньої тактики.

Тимчасовий Уряд Керенського, Черетелі і Комп. запровадив неспо-

дівано кару на смерть. Вони мовчали, бо се був Іхній Уряд.

Тимчасовий Уряд видав закон про заслання і вони знов мовчали, бо се був знову закон Іхнього Уряду.

Тимчасовий Уряд забороняв демонстрації, маніфестації, заарештував Криленка й інших, закривав соціалістичні часописи, кидав в тюрми салдатів і робітників большевків, йшов походом проти Фінляндії та України, хотів віддати під суд Генеральний Секретаріат і Генеральний Військовий Комітет. Репресії сипалися на революційну демократію під давлінням Франції та Англії, як дощ. А вони мовчали, бо се був Іхній уряд, уряд національний великоросійський.

І вони його з усієї сили підтримували навіть тоді, коли якраз виявилася спілка Керенського з Корніловим, Савінковим і т. д.

Тоді була Іхня тактика не соціалістична, а націоналістична.

Тепер на Україні вони свою тактику змінили.

Вони стали на шлях, ворожий до українського Уряду, та з усієї сили стараються його дискредитувати перед пролетаріатом.

Вони засипають Ряду Міністрів запросами, хоч провін за нашим Урядом безмірні менше, хоч провін нашого Уряду незрівняно лекші, аніж Іхнього Петроградського Уряду.

Іхня тактика зовні, по формі стала нішою.

Але тільки по формі. Природа її збілася за тою же.

Не вони змінилися, сі російські соціалістичні партії, не вони з націоналістів перетворилися в щирих соціалістів та чесних революціонерів.

Сей уряд змінив ся. Був Іхній, а став наш. Був російський, а став український.

От чому вони проти нашого уряду, от чому вони тепер грають ся червоними словами, червоними прапорами.

Вони проти Українського Уряду. Вони, як і були, востали ся націоналістами.

І Іхня тактика і тепер, як і раніш, аостає ся націоналістичною, хоч і змінилася по формі.

В історії соціалістичного руху ми не раз вже бачили серед націй пануючих панування націоналізму над соціалізмом. Досить пригадати

польських соціалістів в Галичині, котрі разом з своїм проводирем Дашинським стоять в передніх лавах суто-націоналістичної боротьби. І багато часу потрібно, щоб в хвилях могутнього руху численного індустриального пролетаріату було змито сей національний намул на соціалізм. Багато часу також мине, поки російські соціалісти остаточно побудуть ся своїх націоналістичних звичок, свого націоналістичного способу думаня, своєї націоналістичної тактики.

З „Діла“.

З Української Республіки.

Втеча правительства советів з Харкова і його зайняття.

До Штокгольму доносять з Петрограду: Як тільки німецькі і українські війська наблизилися до 30 верстов до Харкова, негайно совет опустив Харків. Тим робом большевицьке правительство відіграло свою роль на Україні і зійшло зі сцени. Після петроградського донесення Українська Центральна Рада віддала всі торговельні кораблі Німеччині і Австро-Угорщині, які їм загорнула Росія і держала їх в Одесі й Николаєві. Ці кораблі зараз уживатимуть ся до перевозу пшениці і засобів поживи, які Україна продала осереднім державам.

Харків зайняли німецькі й українські війська дня 8. квітня, як доносить генеральний штаб.

(„Frank. Nachr.“, ч. 996).

Генерал О. Пилькевич про українську армію.

Генерал О. Пилькевич, організатор української армії, який у повороті з Відня на Україну був у Львові, написав для „Діла“ оцю статтю:

Українська Народня Республіка виросла на наших очах. Це справді якийсь прекрасний сон, чудова феєрія з акомпані-

ментом неземної музики, в яку, на жаль, все таки вриваєть ся гуркіт гармат і татакання кулеметів...

Те, про що цілі покоління мріяли тільки у сна — сього дня сама дійсність, саме життя.

Тяжку працю винесли ми на своїх плечах — це так, та ще тяжча стоїть перед нами. Але маю певність, що наш могутній народ при допомозі старої й молодої інтелігенції, а також і вас, братів Галичан закордонної України, справить ся з цією тяжкою працею і не зробить у друге тих тяжких хиб, якими так багата наша історична минувшість.

Всі нас питають: А як уже наша армія, наше військо — головний аргумент державного існування і найважливіший чинник самих складних міжнародних ситуацій!

Скажу отверто: Армія в нас буде — і армія не на персидський зворіть, а військо на відставі твердоті, цілної, вільної дисципліни й порядку, як це належить гідности нашого народу і його історичним завданням.

Це вже так є, так буде — і на цю точку погляду що до формування військо рішуче стали всі військові й не військові круги нашого громадянства.

Пророчі слова Гердера про Україну.

Майже перед 150 літами основник німецької історичної філософії Йоганн Готтфрід Гердер передповів Україні будущину, яка починає сьогодні сповнювати ся. В своїм дорожнім записнику з 1769 р. писав він: „Україна стане новою Грецією: гарне небо сього народу, їх весела істота, їх музикальна природа, їх плодovitий край і т. д. пробудять ся колись: зі стільки малих диких народів, якими були колись також Греки, стане просвічена нація; її межі простягатимуть ся аж до Чорного моря і звідси далі світом. Угорщина, сі нації й полоса Польщі та Росії стануть учасниками сеї нової культури... Се все буде, се мусить колись стати ся; але яким робом, коли, через кого?“

„В. П. Л. и Ж“.

Головний командант Німців на Україні.

З Києва доносять 6. квітня: Генерал-фельдмаршал фон-Айхгорн наспів вчора до Києва, щоби обняти начальну команду над німецькими військами, які наводять ся на Україну. Його прийняли на двірці посол німецький фон-Мум, шеф штабу з корпусом офіцерів, український президент міністрів Голубович, міністер війни Жуковський та члени німецької делегації до України. Він удав ся до палати Попова, призначеної йому з боку українського правительства.

(„Fr. Zeit.“ ч. 96.)

Нові українські університети.

Київські газети доносять: Українське Наукове Товариство в Києві виробляє проєкт утворення цілого ряду державних і народніх українських університетів і вищих наукових заведень, який має бути предложений міністерству просвіти. Поки що після того предложення мали би бути утворені 3 державні українські університети, а саме: в Києві, Катеринославі й Кам'янці-Подільській і 8 народніх університетів: в Харкові, Сумах, Полтаві, Кременчузі, Черкасах, Житомирі, Вінниці й Чернігові. Полтавський і Чернігівський університети стали би в короткім часі державними. На університет у Кам'янці-Подільській зібрано коло мільйона карбованців.

На нараді вищих урядників українського міністерства просвіти директор департаменту вищих шкіл предложив плян будучої діяльності департаменту. В дискусії піднесено питання, чи Українська Республіка буде в силі удержувати два університети в Києві, як що народній Київський університет перейде на державний етаж (кошт). Більшість учасників наряд висловила сумнів про можливість удержування в Києві двох державних університетів і домагає ся утворення з володимирського і народнього університету одної вищої школи. Це питання має бути порішене збором професорів українського народнього університету і міністерством просвіти. „Діло“.

ТИМЧАСОВИЙ ЗЕМЕЛЬНИЙ ЗАКОН.

Центральна Рада 31. січня 1918 р. ухвалила:

Р о з д і л І.

Загальні засади.

1. Право власности на всі землі в їх водах, надземних і підземних багатствами в межах Української Народньої Республіки віднині касуєть ся.

2. Всі сі землі в їх водах, надземних і підземних багатствами стають добром народу Української Народньої Республіки.

3. На користування сим добром мають право всі громадяне Української Народньої Республіки без ріжницї полу, віри й національности, з додержанням правил сього закону.

4. а) Верховне порядкуванне всіма землями в їх водах, надземними багатствами належить до складання Української Установчої Ради Українській Центральній Раді. б) Порядкування в межах сього закону належить: землями міського користування — згідно з §§ 6 і 7 — органам міського самоврядування; иншими — сільськими громадами, волостям, повітовим і губернським земським комітетам в межах їх компетенції.

5. На верхоний й місцеві органи порядкування землею покладаєть ся: а) забезпечення громадян Іх прав на користування землею, б) охорона природних багатств землі від виснаження і вживанне заходів до зросту сих багатств.

Р о з д і л ІІ.

Основані засади користування поверхнею землі.

6. Користування поверхнею землі дозволяєть ся: а) для загально-громадського господарства, коли органи державної влади, органи міського самоврядування або земельні комітети організують і ведуть ріжні корисні підприємства загального або місцевого громадського значіння; б) для приватно-трудового господарства, яке ведеть ся власною працею окремими особами, сім'ями або спільно товариствами (Примітка. Тимчасово у виключних випадках наймана прядка може вживати ся згідно з правилами, які встановлюють земельні комітети); в) під оселі й будівлі окремим особам і товариствам або громадським установам для мешкання або для торговельних і промислових підприємств.

7. Органам державної влади, органам міського самоврядування і їх союзам та земельним комітетам надаєть ся право повертати й призначати потрібні площі земель для

громадського користування з метою:

а) охорони природних багатств землі від виснаження і для рациональнійшого їх використання; б) використання багатств землі й повернення прибутків з них на загальногромадські потреби; в) заведення досвідних і вразкових піль, розсадників, питомників, селекційних станцій, а також для санітарних, благодійних, освітніх та инших загальнокорисних установ; г) будування залізниць і инших шляхів.

8. Землі нарізають ся земельними комітетами в приватно-трудове користування сільським громадянам та добровільно складеним товариствам, які встановляють правила порядкування відведеними їм землями з додержанням вимог сього закону.

9. Нормою наділення для приватно-трудового господарств повинна бути така скількість землі, на якій сім'я або товариство, провадячи господарство звичайним для своєї місцевости способом, мали б користь, потрібну як для задоволення своїх споживчих потреб, так і для підтримання свого господарства; ся норма не повинна перевищувати такої скількості землі, яка може бути оброблена власною працею сім'ї або товариства.

10. Встановленне сієї норми й зрівнянне в користуванню землею проводить ся земельними комітета-

ми й сільськими громадами під керуванням і з затвердження центрального органу державної влади.

11. Садібні частки під ріжні будівлі й підприємства нарізують ся згідно з правилами, встановленими державними органами, органами міського самоврядування і земельними комітетами.

12. Ніякої платні за користування землею не повинно бути (Примітка. Оподаткування підлягають тільки лишки землі поверх встановленої норми або надзвичайні доходи, які залежать від природних якостей участка, його близькості до торговельних центрів і шляхів та инших соціально-економічних умов, незалежних від праці господарів господарства).

13. Реченці користування землею встановляють ся сільськими громадами й товариствами на підставі правил, встановлених земельними комітетами згідно з сим законом (Примітка. Право користування може переходити в спадщину).

14. Передача права користування участком землі можлива лише з дозволу громад і земельних комітетів.

15. Участки приватно-трудового користування, на котрих зовсім припиняєть ся господарство або заводять ся нетрудова, переходять в порядкуванне громад і земельних комітетів.

Мирові переговори України з Великоросією.

З Парижа доносять: Рада народніх комісарів заявила ся готовою почати мирові переговори з Київською Українською Центральною Радою дня 16. цвітня у Смоленську. („Gen. Anz.“ ч. 65).

З Петрограду доносять посередно: Московське правительство рад, як доносить „Наш Вѣкъ“ стараєть ся ширю, щоби довести до можливо скорого порозуміння з Українською Народною Республікою. Окрема делегація, яка має передати пропозиції правительству совітів, удаєть ся до Києва. Між членами сеї комісії мають знаходити ся члени Берестейської мирової делегації: проф. Покровський, Карахан і пані Біценко. „Діло“.

Виніа товарів з Україною.

З Києва доносять 6. квітня: Переговори про товарообмін України з осередніми державами дійшли останніми днями до ізоляції. Предложено осередніми державами організацію в справі вивозу хліба і паші в числі одного мільона тон прийняла українська державна комісія. Кінцеве означення цін буде полагоджено в найблизчих днях. Розумієть ся, що українські ціни перевищують значно найвищі ціни в осередніх державах. Українське міністерство харчів пропонує негайно велику скількість збіжжя і засобів позиви, так що в половині квітня буде готово 3.000 вагонів до відгаду. („Frankf. Zeit.“ ч. 96).

Державний монополі для торгівлі промислов. виробами.

З Берліну доносять дня 6. квітня: Тому що Україна кладе велику вагу на товарообмін з Німеччиною, передовсім в машинах господарських і готових німецьких промислових виробках—то в верходочних кругах України подано до відома, що заведеть ся торговельний державний монополі для всякого промислового привозу з Німеччини. („Frankf. Nachr.“ ч. 96a).

Трудне положення большевиків на Україні.

З Гааги доносить бюро Рейтера через Москву дня 3. квітня: Відколи Українці з Німцями обсадили Полтаву, положення большевиків стало загрожене дуже поважно. Великі відділи війська йдуть походом на Харків.

Особа, що вернула ся з Харкова доносить, що провідники большевиків Антонов і Муравйов опустили Харків в напрямі Курська. Харків буде відданий без бою. („Frank. Zeit.“ ч. 94).

Ратифікація мирового договору Українською Центральною Радою.

Часописі „Діло“ і „Росвіт“ принесли вістку про ратифікацію (затвердження) Українською Центральною Радою на засіданні 17. березня мирового договору з осередніми державами. Перед ратифікацією договір розглядав ся спеціальними комісіями Ради, які студіювали поодинокі постанови мирового договору і знайшли, що в теперішнім світовім положенні цей договір відповідає інтересам українського народу. Після дебатів над договором і докладами комісії, Українська Центральна Рада прийняла слідуочу резолюцію:

„Ми, Українська Центральна Рада, оповідаємо, що, вдовольняючи бажання українського народу повернути негайно мирний стан між Українською Народною Республікою й державами: Німеччиною, Австро-Угорщиною, Болгарією та Туреччиною, уповноважили нашу Рад Народніх Міністрів скласти й підписати договір між Українською Народною Республікою з одної сторони і Німеччиною, Австро-Угорщиною, Болгарією та Туреччиною з другої сторони.“

Уповноважені обох сторін, зібравши ся в Бересті-Литовському, вложили і 9. лютого 1918. року власноручно підписали головний мировий договір, який від слова до слова маєть ся так: (далі подаєть ся текст договору).

Тому ми, Українська Центральна Рада, ухвалили наведений вище мировий договір затвердити,

ратифікувати й виконувати твердо й непорушно нині і на потім будучі часи, а Раді Народніх Міністрів наказати перевести обмін ратифікаційних актів у місті, зазначеному в договорі.

З хвилику прийняття цієї резолюції, вона набірає силу закону.

За ратифікацією мирового договору з осередніми державами голосували всі члени Центральної Ради, за виключенням 8; 7 із них голосувало проти ратифікації, а 1 утримав ся від голосування.

Проти голосували російські соціалісти-революціонери, соц.-демократи—меншовики, жидівський „Буяд“ і польська демократична центральна.

Оголошення результатів голосування викликало бурливі оплески в залі й на галеріях.

Обсада Катеринославу і воєнна добуца.

Звідомлення Генерального німецького штабу доносить дня 5. квітня: На Україні зайняли ми у ворожих банд на залізниці Полтава-Константиноград 28 тягарових возів, наладованих французькими рушницями й муніцією, з якої було тільки мільон гарматних набоїв. Над Дніпром зайняли наступаючі війська (українсько-німецькі) після битви Катеринослав. („Fr. Zeit.“ ч. 95).

Згода України в справі доставки збіжжя.

З Києва доносять: Після довгих, тяжких переговорів прийшло дня 9. цвітня до згоди в справі доставки 60 мільонів пудів збіжжя, паші, стручкових овочів і сім'я між українськими, німецькими й австро-угорськими делегатами і цю угоду підписано. Для переведення цієї великої задачі улажено німецькі і австрійські господарські місця в Києві. Вони переймають через своїх комісарів збіжжя від українських торговельних організацій через своїх або через українських підкомісарів. В місяці квітня має бути доставлено 9, в травні 15, в червні 20, в липні 19 мільонів пудів. Най-

вищі ціни для українських господарів не можуть піднести ся вище 5. карбованців за жито, а 6. карбованців за пшеницю (за пуд). Додатки за кошти всілякого роду комісії, і фрахтових оплат означено після високих українських цін.

Доставку збіжжя почато негайно. („Gen. Anz.“ ч. 100).

З РОСІЙСЬКОГО ЖИТТЯ.

— Проти Японії видав Совет народніх комісарів маніфест, в яким обжаловує Японію, що вона хоче знищити російську республіку і здобути Сибір. В цій маніфесті називаєть ся Японію смертельним ворогом республіки. Совет комісарів домагаєть ся вияснення в союзників у справі становища Японії і від сего залежатиме політика народніх комісарів проти антанту. Та вслід за Японцями висліли у Владивостоці Англіїці. Російські власті проголосили обложний стан. Проти втручання чужинців за протестував комісар заграничних справ Чичерін. Всі союзники заявили, що цей конфлікт в локального значіння і може бути легко полагоджений.

— Союзникам ходить зараз о журнаську зазізницю, якій загрожуєть Фінляндці з Німцями. 6000 французьких і англійських солдатів обсадили кінець цієї залізниці на півострові Кола над Білим морем. Вони заключили союз з Троцьким-Бронштейном, щоби подавати Фінляндію і доставляти йому до армії англійських офіцерів.

— На відвойовування Фінляндії до Росії вислав Троцький 9000 солдатів з англійськими офіцерами в порозуміння з большевицьким правительством в Гельсінфорсі. Так отже кічнить ся большевицьке самоозначення народів аж до відлучення. Так хотів Троцький зробити й в Україною та большевицьке правительство на Україні опустило без бою Харків, а в Фінляндії большевицьке правительство опустило Гельсінфорсі під напором Німців. Правительство большевиків висаджує у воздух російські судна, не можучи їх усунути через леди.

16. При зміні господарів учасків землі всі заведені попереднім господарем і невикористані земельні поліпшення і меліорації оплачують ся йому новим господарем.

17. Сільські громади й товариства хліборобів за порядкування землею відповідають перед земельними комітетами.

18. Для переведення заходів до охорони й розвитку багатств землі закладаєть ся Державний Меліоративний Фонд.

19. Для допомоги нормальному розвитку сільського господарства державою організуєть ся сільсько-господарський кредит.

Розділ III.

Переходові міри.

20. Виявлення всіх земель з їх водами, надземними й підземними природними багатствами в межах Української Народньої Республіки переводить ся без викупу.

21. За попередніми власниками й орендарами (окремими особами, сім'ями, товариствами й громадами) по їх бажанню і з постанови володних земельних комітетів залишають ся в користуванні частки землі в садах, виноградниках, хмільниках і т. ин. в скількості, яку вони власною працею і працею своєї сім'ї можуть обробити (Примітка. Трудові сади, виноградники,

хмільники і т. ин. залишають ся в користуванні бувших власників і не врізають ся).

22. Всі землі, які до видання цього закону були в розпорядженні органів місцевого самоврядування і ріжних громадських та наукових установ, в порядку ст. 7 в (основних засад), залишають ся в їх користуванні з постанов повітових земельних комітетів.

23. Садибні частки землі під оселями й ріжними господарськими, торговельними й промисловими підприємствами залишають ся в користуванню власників у скількості, яка встановляєть ся земельними комітетами чи органами міського самоврядування по приналежності (ст. 4).

24. Всі інші землі, не зазначені в ст. 21, 22 і 23, переходять до порядкування земельних комітетів.

25. Одночасно з сім'ями землями від власників переходять до розпорядження земельних комітетів живий і мертвий сільсько-господарський інвентар і будівлі, з винятком тієї скількості їх, котра кінче потрібна їм для життя й ведення приватно-трудоного господарства чи торгових і промислових підприємств згідно з ст. 23.

26. Зазначені в ст. 24 і 25 землі поділяють ся земельними комітетами на дві частини: а) на землі для загально-громадського госпо-

дарства згідно з ст. 6 і 7 і б) на землі для приватно-трудоного користування.

27. З земель, призначених для приватно-трудоного користування, в першу чергу задовольняють ся потреби місцевої малоземельної та безземельної хліборобської людності і в другу—потреби місцевої нехліборобської й немісцевої людності (Примітка. Малоземельними вважають ся такі хлібороби, площа землі котрих не задовольняє споживчих потреб їхніх сімей, при веденню господарства звичайним для своєї місцевості способом.

28. Наділення провадить ся по нормі, встановленій в порядку ст. 9 й 10 (основних засад).

29. Зрівнювання в користуванні землею провадить ся шляхом: а) оподаткування лишків землі поверх встановленої норми відповідно до чистого доходу з них; б) оподаткування надзвичайних доходів з землі, які залежать від природних якостей участка, його близькості до торговельних центрів і інших соціально-економічних умов, незалежних від праці господарів цих господарств; в) розселення і переселення або зміни меж участків і їх розмірів.

30. Землі, які залишають ся після наділення місцевої людності по встановлених нормах, доки вироблять центральні органи земель-

ної реформи плян розселення і переселення, можуть давати ся в користування місцевій людності поверх сих норм на умовах, встановлених земельними комітетами.

31. Земля для засіву буряків і інших рослин, за якими визнають особливе значіння, нарізають ся в приватно-трудоное користування з умовою, не зменшувати посівної площі цих культур.

32. Висококультурні господарства передають ся цілими в користування товариствам або сільським громадам, котрі вестимуть господарство спільно, по плянах, затверджених земельними комітетами. На таких самих умовах без поділу передають ся в користування сади, хмільники, виноградники і т. ин.

33. Племенні розсадники, питомники, селекційні та досвідні поля й станції переходять цілими в порядкування земельних комітетів, котрі або самі ведуть на них господарювання або передають їх органам місцевого самоврядування та науковим закладам.

З оригіналом протоколу згідно: Заступник голови Української Центральної Ради Аркадій Степаненко. Секретарь У. Ц. Ради Микола Чечель. Ствердив: В. о. генерального писаря Ю. Гаєвський.

З „В. П. Л. й Ж.“

— Німецьке правління, після донесення бюро Рейтера—завігало народних комісарів телеграфічно перевести негайно роззброєння російської флоту і довершити мир з Україною, до чого російське правління зобов'язане на основі берестейського миру.

— Угода большевиків з антантом. З Петрограду доносить бюро Рейтера: Фінляндська біла гвардія йде наступом до західного побережжя Білого моря з наміром обсадити північні залізниця та їх відтяти. Наслідком цієї небезпеки заключили російські большевики угоду з англійськими й французькими властями в цілі охорони Мурманської залізниці. Як Троцький почув, що залізниця загрожені Фінляндцями і Німцями, дав розпорядки телеграфічно для їхньої охорони. Англійські й французькі власті призначили місцеві союзи, як найвищу владу і зобов'язалися в тих областях не мішати ся у внутрішні справи. Крім цього обіцяли підбати, щоби доставити живність для населення і для червоної армії, яка буде творити ся.

— Союз Троцького з Мілюковим. Зі Штокгольму доносить дописувач про наміриваний конфлікт між Троцьким і Леніним. Одночасно большевицьке правління вже тепер не існує. Москва й Петроград — це два незалежні міста урядів. Коли Ленін обстоє за берестейським миром з осередними державами, хоче згоди з Україною й Фінляндією — то Троцький сполучив ся з адміралом Вердеревським, який робить йому дорогу до антанту. Він заявляє взаємним з кадетами, тому проклятий соціалістами Мілюков був уже двічі в Петрограді і вів тайні переговори з Троцьким, Вердеревським, Бюкеном (англійським послом. Ред.). До цієї спілки прилучується провідник соціал-революціонерів Чернов. Таким робом твориться ця спілка Бронштейна-Троцького — Мілюкова — Чернова, яка задумує згуртувати буржуазію й соціалістів проти Леніна й осередніх держав.

Ця спілка, розуміється, буде крайню ворожо до миру з Україною і має намір при допомозі армії здобути для Росії балтійські провінції й Фінляндію, та повалити українську самостійну державу. Ред.

— Японці й Англіїці у Владивостоці. Бюро Рейтера доносить з Москви, що після японських військ висіли у Владивостоці англійські війська. Рада народних комісарів поробила кроки проти японської інвазії у японського посла. Рівночасно дано наказом советам у Сибірі ставити чужій інвазії сильний опір.

— Царську фамілію на П бажаня порішено перевезти в Уральську область з Тобольська.

— Червона армія Троцького дістала „пособіє“ від Англії, Франції й Бельгії; вона має вяти участь в горожанській війні у Фінляндії, подавляючи національну самооборону Фінляндії. Шведські добровольці і шведські Фінляндці утворили окрему бригаду для оборони Фінляндії.

Вісті зі світа.

БЕСАРАБСЬКА СПРАВА.

Берлінська часопись „Льокаль-Андайгер“ доносить післухово, що в справі Бесарабії наступив такий зворот. На Бесарабію підносять свої домагання з одного боку Румунія, з другого Україна. Отже полішено бесарабську справу порішити переговорами поміж Румунією й Україною. Україна склонна під умовами згодити ся на поділ після населення. Супроти цієї спра-

ви не зайнято ніякого становища з боку почвирного союзу осередніх держав, хоч Болгарія, що забрала Добруджу в Румунії, рада, щоби Бесарабія припала Румунії, яко відшкодованне. Німецьке правління стало на тому становищі, що сю справу треба оставити інтересованим (себто Україні і Румунії), щоби вони полагодили П самі між собою і погодили ся. Наслідком цього про будучину Бесарабії не говорено в мирових переговорах осередніх держав з Румунією. Україна заявляла сама зносини з Румунією в цій справі і веде переговори через дел. Северюка.

(„Gen. Anz.“, ч. 82).

НІМЕЦЬКА ПОМІЧ ДЛЯ ФІНЛЯНДІІ.

Дня 3 квітня доносять з Берліну: Відділи німецьких військ наспіли нині після тяжкої дороги через леди і мли до Фінляндії і висіли в Ганге в південній Фінляндії, щоби дати ожидау поміч Фінляндії.

З Женеві доносять парижські дневники, що Росіяни в Ганге висадили у повітрі російські воєнні кораблі і чотири подводні судна, щоби вони не опинили ся в руках Німців. Їх вивести не можна було через криги, які залягли дорогою. Червоний гарнізон в Тамерфорсі піддав ся Німцям. До 7 квітня висіло їх 12.000 і вони посувають ся до Гельсінфорсу, червона гвардія втікає. Російський уряд дав наказ знищити всі російські кораблі на фінляндських водах і пристанях.

(„Frank. Zeit.“ ч. 97).

ПРОГРАМА ПОЛЬСЬКОГО КАБІНЕТУ СТЕЧКОВСЬКОГО.

Після першого засідання нового польського кабінету під проводом президента міністрів Стечковського оголошено програму кабінету. Ця програма обіймає уконстрування державної ради, як перехідної ради до відкриття Сейму. Далі другою точкою програми є утворення війська, обняття управи, віднова сільського господарства і промислу при допомозі державного фонду, а вкінці земельна реформа. Земельна реформа має підпомагати розвиткові дрібної посілості при допомозі парцеляції (поділ на частки для лекшої продажі) державних маєтків та кредитових облежень.

Крім цього правління має подбати про матеріальну піддержку для повертаючих виселенців та про охорону робітників і соціальне забезпечення робітничих верстов. Загалом цілий напрям польського правління має бути щиро демократичного характеру, оскільки до нього здібні поляки.

(„Fr. Zeit.“ ч. 96)

БЕСАРАБСЬКИЙ СЕЙМ ЗА ПРИЛУЧЕННЯМ ДО РУМУНІІ.

Міністр заграничних справ Румунії Арлон дістав у Букарешті телеграму від президента міністрів Маргільомана: Після дводневої наради Сейм Бесарабії прийняв 86 голосами проти 3. прилучення Бесарабії до Румунії.

(„Gen Anz.“, ч. 100).

ЗАГРОЗА ПАРИЖОВІ.

Цюріхська часопись „Цюріхер Тагес Анцайгер“ пише про воєнне положення: На західнім фронті німецький наступ посунув ся знову далі. Натиск Німців звертає ся проти Сомрэгне і загрожує Парижові. У Парижі відбули ся демонстрації проти Поанкаре і Клемансо на площі Конкордї.

(„Gen. Anz.“ ч. 83).

СТАНОВИЩЕ РОСІЇ ДО РУМУНІЇ Й УКРАЇНИ.

„Темпс“ сповіщає з Петрограду: Комісар зовнішніх справ подає до відома, що Росія предложила Румунії мирове предложення. Це пред-

ложення говорить, що всі спірні питання поміж Росією й Румунією полагодити ся у міжнароднім відділі, до якого належать представники Франції, Англії й Америки. Ворожнеча між обома державами має покінчити ся. Таке предложення предложив комісар зовнішніх справ і України.

(„Gen. Anz.“ ч. 99.)

„МИ ПРОГРАЛИ ВІЙНУ“.

Швейцарська часопись „Нова Європа“ подає відомість з достовірного джерела, що на посліднім засіданню англійських міністрів пало слово: „Ми програли війну“ („we have lost the war“). На кожний спосіб всі були одної думки, що про мріянї антантом умови миру не слід і думати. Стан в Індії змалювано погуро, куди можна сподівати ся походу Німців. Коли війна на заході вєдеть ся без успіху, Німеччина зискує на сході таку мочність, про яку не можна було й думати перед війною. Цю небезпеку можна усунути тільки на мировім конгресі. Англія мусить шукати союзу з Німеччиною, щоби оборонити свої інтереси на сході. Тому негайно заключення миру є зараз найбільшим інтересом Англії.

(„Kleine Presse“ ч. 80.)

БЕРЕСТЕЙСЬКІ ДОГОВОРИ В ТУРЕЦЬКИМ ПАРЛАМЕНТІ.

Дня 24 березня предложив заступник міністра заграничних справ Гаміль-Бей турецькому парламентові умови договору з Україною й Росією. Парламент ухвалив 163 голосами одностолосно закон, яким уповажнює ся правління предложені договори підписати.

(„Frank. Zeit.“ ч. 93).

ПОЗИЧКА ОСЕРЕДНІХ ДЕРЖАВ УКРАЇНІ.

Угорська часопись „Аз Уйсаг“ доносить, що небавом дадуть банки четверного союзу більшу позичку Україні. Позичку ту уділять німецькі, австрійські, а може й болгарські і турецькі банки. Висота позички має вносити 50—60 мільонів карбованців, з чого сама Австрія переїме 25 мільонів.

(„Gen. Anz.“ ч. 100.)

ВІЙНА.

(Звідомлення осередніх держав).

На західнім фронті Німці вдерли ся в англійські і португальські окопи на північ від каналу La Bassee дня 9 квітня. По обох боках Соми вєдуть ся битви артилерією. На південь від річки Qise відкинули Німці наступ Англіїців за канал Oise-Aisne.

Дня 10 квітня вдерли ся Німці в англійські лінії по обох сторонах Wagneton. Між Argentiere і Estaires переступили в кількох місцях річку Lys, увійшовши на англійський бік поверх 8. км. За той час ваяли у полон 6000 солдатів і 100 гармат.

У Фінляндії Німці висіли в Ганге і в борбі обсадили двірць Каріс та зайняли Гельсінфорс. Большевицьке правління переїхало до Выборга.

На Україні зайняли з Українцями місто Харків.

3 таборового життя.

— Віче. У п'ятницю цього квітня в Народньому Домі відбуло ся таборове віче. Проф. Пачовський мав вклад про світові події. Вияснивши положення на західному фронті, т. Пачовський перейшов до теперішнього положення на Україні й освітлив його докладно. Як довідала ся з реферату, на Україні зараз докінчують ся очищення від большевицьких банд українськими військами, яким допомагають вій-

ська німецькі. Але хоч регулярні банди большевиків вигонять ся з меж України, всеж іще багато лишаєть ся їх порозкиданими в ріжних місцях (переважно по городах) під видом мирного населення, але заховуючи в себе зброю, так що з ними ще чимало доведеть ся поволоводити ся Українському урядові, поки їх цілком знищать. Ці оставші банди зараз, поки там разом з українськими військами йдуть Німці, сидять тихо. Але поки що регулярна Українська армія замала для вержання повного порядку в такій великій державі, і теперішнє завдання українського правління—зорганизувати сильну адсципліновану армію; аж тоді матиме Україна добре як внутрішнє так і зовнішнє положення, не потрібуючи нічної допомоги.

Доки же не zorganizувала ся наша власна армія, німецькі війська будуть стояти до помічі Українському правлінстві. Тим часом, поза організацією армії, Українське правління безперестанно працює над заведенням внутрішнього ладу, заводять ріжних родів школи, розробляє закони, веде до доброго розв'язання земельного й робітничого питання, стараєть ся підняти продукцію і т. и.

Та зараз на думку шановного референта одна з найголовніших справ — це є справа найкоршої організації української армії, бо доки на Україні знаходять ся чужоземні війська, можуть повставати між ними й населенням ріжні непорозуміння, що може мати лихі наслідки і гальмувати відбудову державного ладу. Крім того ріжні сусіди, як Румунія та Польща, зазіхають на нашу землю, а як буде в нас сильна армія, то ми їм сміло скажемо „зас“.

Після вкляду де-хто з присутніх ставив запити, на які т. референт давав відповіді. Запити ці показують, на жаль, що ще багато є таких, які дуже слабе понятають про те, що дієть ся зараз на місці буншої держави російських самодержців і навіть на світ божий дивлять ся очима росіян. Таким товаришам треба щільно читати часописі й ходити на вкляди, щоби не виглядало, неначе вони з якоїсь иншої планети упали в наш табір.

Почтова скринька.

- 1). Ком. Iohanienshof, т. Рябишанка. Ваші гроші, прислані 12 III і 5/IV, разом 3 мар. одержані. Часопис Вам вислаємо.
- 2). Ком. Bad-Orb. т. Коновець 1/2133. Ваших грошей 4 м. 25 ф. на книжки ще не одержано.
- 3). Ком. Geffenbach № 3586. Висланих Вами грошей 14 м. 65 ф., на книжки ще не одержали; одержали лише 27/III на часопис—50 ф.
- 4). Тов. Григорій Тищенко з ком. Allersdorf Post Marlow. 1) Вислані Вами гроші ще не одержані. 2) Про те, чи будуть ті Українці, які знаходять ся в інших таборах, стягнені до українських таборів, нам пока що нічого певного невідомо. Можливо, що це буде переведено.
- 5). Тов. Шкорупа IV/130. 1) т. Кривошеєць поїхав в першим транспортном на Україну. 2) Коли будуть відправляти слідуочий транспорт ще невідомо; ждїть черги.
- 6). Тов. Семен Афанасенко ком. Ashliengoth. Див. відп. № 4.
- 7). Ком. Odenhausen № 2984. 1 мар.—жертву на пам'ятник помершим—одержано.

Повідомляємо тих товаришів, що прислають гроші на часописі, що про одержання нами тих грошей за браком місяця повідомляти в часописі не будемо. Коли би хто не одержав того замовлення, на яке він прислав гроші, то нехай звертаєть ся листовно до редакції.

Просимо всіх т. т. й гуртків на робітничих командах, котрі ще не прислали грошей на часопис за березень—квітень, прислати обовязково до 15 цього місяця, бо після цього реченця тим, хто грошей не пришло, перестанемо висилати часопис.

Передплату на травень місяць просимо вєсти до 25 цього місяця.